

ICDO
CIDD

Rapport van de
Interdepartementale
Commissie Duurzame
Ontwikkeling 1997 - 1998

31 maart 1999

**Secretariaat: J. Verschooten
p/a Federaal Planbureau
Kunstlaan 47-49
1000 Brussel**

**Tel: (02) 507.73.11
Fax: (02) 507.73.73
E-mail: jav@plan.be**

Inhoudstafel

Voorwoord	1
1. Inleiding	3
1.1. De wet van 5 mei 1997	3
1.2. Samenstelling van de ICDO	5
2. De activiteiten van de ICDO	9
2.1. Vergaderritme en aanwezigheden	9
2.2. De start: 1997	11
2.3. Van huishoudelijk reglement tot Koninklijk Besluit	11
2.4. Een begin-inventaris van bevoegdheden en activiteiten	12
2.5. Werkgroepen	14
2.6. Draaischijf van informatie	15
2.7. De eerste rapporten van de leden	15
2.8. Het eerste federaal plan	16
3. Uitdagingen	19
3.1. Duurzame ontwikkeling ontbreekt nog te dikwijls als globaal kader	19
3.2. Een rol voor ministeries binnen de beleidsvoorbereiding	19
3.3. Overleg en coördinatie zijn volwaardige taken	20
Bijlagen	23
Bijlage 1 De wet van 5 mei 1997 betreffende de coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling (BS 18/6/1997)	25
Bijlage 2.1 KB's van 8 augustus 1997 tot benoeming van de leden van de ICDO (bs 29/8/1997)	31
Bijlage 2.2 KB's van 9 december 1998 tot ontslag en benoeming van twee leden van de ICDO (bs 22/12/1998)	33
Bijlage 3 KB van 1 december 1998 tot vaststelling van de algemene regels betreffende de organisatie en de werking van de ICDO (BS 22/12/1998)	35

Voorwoord

Sinds de Rio-conferentie van 1992 wordt duurzame ontwikkeling door de wereldgemeenschap als doelstelling erkend. De noodzakelijke integratie van sociale en economische ontwikkeling én bescherming van het leefmilieu wordt door steeds meer landen concreet nagestreefd. Het is evenwel duidelijk dat deze duurzaamheidspolitiek, naargelang de kenmerken van elk land een andere invulling behoeft. Er bestaat met andere woorden geen algemeen geldend, pasklaar antwoord op alle beleidsvragen die hierdoor opgeworpen worden.

De wet van 5 mei 1997 betreffende de coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling tekende een kader uit waarbinnen op het federale niveau dit beleid vorm moet krijgen. Het voorziet in een tweejaarlijks rapport geschreven door een autonome instelling, een vierjaarlijks plan van de federale regering, op voorstel van de Interdepartementale Commissie, belangrijke adviesrechten en -plichten voor de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling.

De uitdagingen waarop, binnen het kader van deze wet, dient geantwoord te worden zijn zeer groot.

Vooreerst moet op het federale niveau een concrete inhoud gegeven worden aan duurzame ontwikkeling. Dit moet gebeuren binnen de Belgische staatsstructuur waarbinnen belangrijke bevoegdheden, verspreid liggen over de verschillende beleidsniveaus (federaal, Gewesten en Gemeenschappen). Daar waar in vele landen een duurzaam ontwikkelingsbeleid veelal start en gedragen wordt vanuit de leefmilieuproblematiek, moeten we vaststellen dat dit, gezien de bevoegdheidsverdeling, in België op het federale niveau minder vanzelfsprekend is.

De wet schrijft eveneens, via de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling, een permanent overleg voor tussen de verschillende ministeries en publieke instellingen. Dit is niet onmiddellijk een vertrouwd gegeven. Bovendien krijgt deze Commissie de opdracht om het vierjaarlijks plan duurzame ontwikkeling voor te bereiden en hierrond een brede (volks)raadpleging te organiseren alvorens het ontwerp voor te leggen aan de regering. Ook hier bestaat er op federaal vlak zeker geen ruime en eenduidige traditie.

De Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling zal op al deze terreinen uiteindelijk zelf haar weg moeten zoeken en dit zal ongetwijfeld wat meer tijd vragen dan hiervoor door de wetgever was voorzien. De ervaring van het eerste, wat langere werkjaar, sterkt me evenwel in de overtuiging dat we op de goede weg zijn. Deze overtuiging is onder meer gebaseerd op de belangrijke inzet van de Commissieleden binnen deze nieuwe functie, die zich veelal voegde bovenop hun andere taken en verantwoordelijkheden. Naast het bijwonen, voorbereiden en opvolgen van de algemene vergaderingen, werd van hen ook een belangrijke actieve inbreng gevraagd bij de inventarisatie-oefening die in de loop van 1998 werd opgestart. Hun rapporten getuigen van het werk dat in dit kader werd ondernomen. Sommigen werkten bovendien zeer actief mee aan de werkgroepen die opgestart werden.

Ook de inbreng van de experten mag binnen deze eerste fase niet onderschat worden. De heer F. Chemay en mevrouw N. Gouzée verrijkten vanuit hun ervaring vele discussies. Hetzelfde geldt voor de leden van de Task Force Sustainable Development die, naargelang hun specialisatie, regelmatig door kritische reflecties en opbouwende suggesties nieuwe wegen openden binnen het debat.

Tenslotte vermeld ik graag de specifieke rol van het Bureau en het secretariaat in deze startfase. Zij speelden een essentiële rol, zowel binnen de voorbereiding als de opvolging van de vergaderingen. Het secretariaat verzorgde bovendien dit eerste Commissieverslag.

De heer J. Verschooten was als secretaris de spilfiguur van de Commissie. Dankzij zijn inzet en gedrevenheid kan de startperiode vruchtbaar beëindigd worden en is de basis gelegd voor de opstelling van het eerste plan.

Om af te sluiten hoort hier zeker ook een woord van dank aan de regering en het parlement. De opdracht die de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling van hen kreeg door de wet van 5 mei 1997 is zeker niet eenvoudig; de uitdagingen zijn groot en getuigen van een gelijkwaardig vertrouwen. De Commissie is zich hiervan bewust en zal hieraan, in de mate van haar mogelijkheden, ook graag beantwoorden.

E. DELOOF,
Voorzitter.

1. Inleiding

De Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling (ICDO) werd opgericht door de wet van 5 mei 1997 betreffende de coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling (BS 18/06/1997 - zie bijlage 1).

1.1. DE WET VAN 5 MEI 1997

1.1.1. De globale opzet van de wet

In de Memorie van Toelichting bij het ontwerp van de latere wet¹ wordt het ontwerp gesitueerd binnen het globale kader van

het rapport 'Our Common Future' van de Universele Commissie voor Milieu en Ontwikkeling, ook het Brundtlandrapport genoemd (1987);

de UN-conferentie inzake Milieu en Ontwikkeling te Rio de Janeiro (1992) met onder meer Agenda 21 als wereldprogramma;

het ononderbroken, Belgische lidmaatschap van de Commissie voor Duurzame Ontwikkeling die de uitvoering van Agenda 21 begeleidt en rapporteert aan de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties.

In zijn inleiding voor de Kamercommissie wees de heer Staatssecretaris J. Peeters ook op de bijzondere verantwoordelijkheid van België, die voorheen ook reeds in het regeerakkoord van 28 juni 1995 werd beklemtoond: "overeenkomstig de engagementen die ons land heeft en met eerbiediging van ieders bevoegdheden zal de Regering een federaal plan voor duurzame ontwikkeling voorbereiden dat de betrokkenheid van de verschillende departementen en een opbouwend overleg met de Gewesten impliceert. Deze aanpak impliceert derhalve zowel een verticale (internationaal, federaal, gewest) als een horizontale integratie (interdepartementaal, intersectorieel), evenals een versterking van de logistieke en wetenschappelijke middelen van de administraties en adviesorganen... .

Zij vereist een verheldering van de opdracht van de verschillende betrokken diensten. Het is daarbij inherent aan het beleid inzake duurzame ontwikkeling om enerzijds de capaciteitsopbouw bij de regering en administratie te verzekeren om een beleid te voeren en maatregelen te nemen, om anderzijds de versterking van de bevoegde adviesorganen te bewerkstelligen om de overheid te adviseren. De opzet van dit wetsontwerp is dan ook gericht op de organisatie en de coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling".²

-
1. Wetsontwerp betreffende de coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling, Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers, 834/1 - 96/97.
 2. Verslag namens de Commissie voor de Volksgezondheid, het Leefmilieu en de maatschappelijke vernieuwing, Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers, 834/7 - 96/97, op. cit. p. 6-7.

De wet introduceert hiertoe twee instrumenten: het federale rapport en het federale plan en drie actoren: het Federaal Planbureau, de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling en de Federale Raad Duurzame Ontwikkeling.

1.1.2. De opdrachten van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling

“Ten einde de werkzaamheden van het Federaal Planbureau betreffende de voorbereiding van het federaal plan te oriënteren en te coördineren wordt een Interdepartementale Commissie inzake Duurzame Ontwikkeling opgericht”.¹ Deze Commissie draagt de eindverantwoordelijkheid voor het voorontwerp van plan. Ze organiseert de raadpleging rond dit voorontwerp en behandelt de bekomen adviezen en opmerkingen. Zij legt vervolgens een ontwerp van federaal plan inzake duurzame ontwikkeling voor aan de Regering (art. 4 van de wet van 5 mei ‘97). Het is uiteindelijk de Koning die het plan vaststelt bij een in Ministerraad overlegd besluit.

“Verder dient de Commissie de opdrachten van de federale administraties en publieke instellingen te definiëren onder de vorm van een samenwerkingsprotocol. Dit is noodzakelijk om de vlotte totstandkoming van het rapport en het plan te verzekeren... . Tenslotte moet de Commissie de jaarlijkse verslagen van haar leden over het beleid inzake duurzame ontwikkeling en over de uitvoering van het plan in elke federale administratie en publieke instelling coördineren. Deze informatie moet enerzijds dienen als input voor het rapport en anderzijds als input voor het jaarverslag van de Commissie... . In de jaarlijkse verslagen van de leden van de Commissie wordt de stand van uitvoering van het geldende federaal plan gegeven, een opgave van de in het komende jaar te verwachten activiteiten en te nemen maatregelen in uitvoering van het geldende federaal plan en een opgave van de bepalingen van het actieplan waarvan wordt afgeweken”.²

Ook de ICDO moet op basis van artikel 19 van de wet jaarlijks vóór 31 maart een rapport opstellen over de werkzaamheden van het voorbije jaar. Dit rapport wordt overgemaakt aan alle leden van de federale regering, aan de Wetgevende Kamers en aan de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling.

“... nog andere opdrachten kunnen worden toevertrouwd aan de Commissie. Er wordt hier in de eerste plaats gedacht aan de jaarlijkse rapportering inzake duurzame ontwikkeling aan de Commissie inzake duurzame ontwikkeling van de Verenigde Naties”.³

1.1.3. De werking van de ICDO

“Voor wat betreft de organisatie van de werkzaamheden zullen de algemene werkingsregels worden vastgesteld door de Koning via een in Ministerraad overlegd besluit. Het betreffen onder meer de organisatie van de vergaderingen en de besluitvorming van de Commissie, de samenwerking met enerzijds het Federaal Planbureau en anderzijds de federale departementen, de rol en werking van het bureau en van zijn respectievelijke leden... . Zowel leden van de Commissie als experts kunnen belast worden met specifieke opdrachten. Daarenboven kunnen werkgroepen worden geïnstalleerd. Er wordt gedacht aan een werkgroep “we-

1. 834/1 - 96/97 op cit. p. 12.

2. 834/1 - 96/97 op cit. p. 13.

3. ibidem.

tenschappelijke aspecten” met als opdracht het geven van advies over wetenschappelijke waarde en objectiviteit van de aangewende methodes en van de resultaten van de werkzaamheden. Verder lijkt het onontbeerlijk een werkgroep “internationale aspecten” op te richten, met als opdracht het geven van advies omtrent de gevolgen van het Belgisch beleid voor duurzame ontwikkeling in andere landen”¹ (zie verder 2.3).

1.2. SAMENSTELLING VAN DE ICDO

1.2.1. De wet van 5 mei 1997

“Inherent aan een Interdepartementale Commissie is de aanwezigheid van een vertegenwoordiger van elke Minister of Staatssecretaris in de federale regering. De betrokkenheid van de Gewesten en Gemeenschappen bij het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling wordt gestimuleerd door de aanwezigheid van een vertegenwoordiger van elk van deze instellingen in de Commissie.

De Minister (bevoegd voor Leefmilieu) of zijn vertegenwoordiger is van rechtswege voorzitter van de Interdepartementale Commissie. Gelet op de specifieke rol van ontwikkelingsamenwerking en wetenschapsbeleid in het kader van duurzame ontwikkeling, zijn de vertegenwoordigers van de Minister of Staatssecretaris belast met Ontwikkelingsamenwerking en van de Minister of Staatssecretaris belast met Wetenschapsbeleid van rechtswege ondervoorzitter van de Commissie. De voorzitter en de twee ondervoorzitters oefenen in het bureau het dagelijks bestuur uit van de Commissie, samen met de persoon van het Federaal Planbureau, die het secretariaat verzekert...²

Tijdens de bespreking van de Kamercommissie stelt de Staatssecretaris als antwoord op een vraag van de heer Van Dienderen dat de ICDO “zal worden samengesteld uit topambtenaren van de betrokken administraties teneinde een maximale continuïteit te verlenen aan de uitvoering van het geplande beleid”.³

1.2.2. Samenstelling van de ICDO

Op 29 augustus 1997 verscheen in het Belgisch Staatsblad het koninklijk besluit van 8/8/1997 tot benoeming van de leden van de ICDO. Dit KB werd ondertussen gewijzigd door het KB van 9/12/1998 tot ontslag en benoeming van twee leden van de ICDO (BS 22/12/1998) (zie bijlage 2).

Voorzitter:

De heer E. DELOOF, Secretaris-generaal van het Ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu, vertegenwoordiger van de Staatssecretaris voor Veiligheid, Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu.

1. 834/1 - 96/97 op cit. p. 12, 13 en 14.

2. 834/1 - 96/97 op cit. p. 12.

3. 834/7 - 96/97 op cit. p. 11.

Ondervoorzitters

Mevrouw N. HENRY, Wetenschappelijk adviseur, Federale Diensten voor Wetenschappelijke, Technische en Culturele Aangelegenheden, vertegenwoordigster van de Minister van Wetenschapsbeleid;

De heer K. PANNEELS, Hoofd van Bestuur a.i., ondertussen vervangen door de heer L. TIMMERMANS, Diensthoofd, Algemeen Bestuur voor Ontwikkelingssamenwerking, vertegenwoordiger van de Staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking.

Secretaris

De heer J. VERSCHOOTEN, Commissaris-adjunct, Federaal Planbureau.

Leden/Vertegenwoordigers van de overige leden van de federale regering:

De heer J. CARMELIET, Directeur-generaal, Ministerie van Middenstand en Landbouw, vertegenwoordiger van de Minister van Landbouw en Kleine en Middelgrote ondernemingen.

De heer J. DE BEENHOUWER, Eerste Adviseur, Ministerie van Binnenlandse Zaken, vertegenwoordiger van de Minister van Binnenlandse Zaken.

Mevrouw D. DE BRUCQ, Eerstaanwezend inspecteur, Ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu, vertegenwoordigster van de Minister van Sociale Zaken.

De heer M. DE RIDDER, Geneesheer - Arbeidsinspecteur, Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid, vertegenwoordiger van de Minister van Tewerkstelling en Arbeid.

De heer Chr. DE VETH, Inrichtingshoofd, Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie, vertegenwoordiger van de Minister van Justitie.

De heer P. DROGART, Eerste Adviseur, Ministerie van Openbaar Ambt, vertegenwoordiger van de Minister van Ambtenarenzaken.

De heer R. DU CHAU, Inspecteur van Financiën, Ministerie van Financiën, vertegenwoordiger van de Minister van Begroting.

De heer M. GEDOPT, Reizend ambassadeur Leefmilieu en Duurzame Ontwikkeling, Ministerie van Buitenlandse Zaken, vertegenwoordiger van de Minister van Buitenlandse Zaken.

De heer I. PITTEVILS, Adviseur, Ministerie van Financiën, vertegenwoordiger van de Minister van Financiën.

De heer F. SONCK, Directeur-generaal, Ministerie van Economische Zaken, vertegenwoordiger van de Minister van Economie en Telecommunicatie¹.

De heer P. TIELEMANS, Adviseur-generaal, Ministerie van Verkeer en Infrastructuur, vertegenwoordiger van de Minister van Vervoer.

De heer J. VAN OVERBEKE, Directeur-generaal, Kanselarij van de Eerste Minister, vertegenwoordiger van de Eerste Minister.

De heer G. VERBEKE, Luitenant-Kolonel, Generale Staf van de Krijgsmacht, vertegenwoordiger van de Minister van Landsverdediging¹.

Mevrouw M. VERLINDEN, Adjunct-adviseur, ondertussen vervangen door de heer P. MAES, Adviseur, Ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu, vertegenwoordiger van de Minister van Volksgezondheid en Pensioenen.

Het KB wees één waarnemer aan:

Mevrouw F. CHAINAYE, Eerste Ambassade-secretaris, Ministerie van Buitenlandse Handel, vertegenwoordiger van de Minister van Buitenlandse handel¹.

Vertegenwoordigers van de Gewest- en Gemeenschapsregeringen

S. BOUAZZA, Attaché, Kabinet van de Minister-President van de Franse Gemeenschapsregering, vertegenwoordiger van de Franse Gemeenschap.

G. CLERFAYT, Diensthoofd, Brussels Instituut voor Milieubeheer, vertegenwoordiger van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Ir. H. DE WEL, Staf lid Administratie Milieu-, Natuur-, Land en Waterbeheer, vertegenwoordiger van het Vlaams Gewest.

De heer G. KREMER, Leefmilieu-adviseur, Kabinet van de Minister-President, vertegenwoordiger van de Duitstalige gemeenschap.

Mevrouw M. PETITJEAN, Attaché, Direction générale des Ressources naturelles et de l'Environnement, vertegenwoordiger van het Waalse Gewest.

De heer P. VAN SNICK, Bestuursdirecteur, Administratie Planning en Statistiek, vertegenwoordiger van de Vlaamse Gemeenschap.

1. De regeringswijziging naar aanleiding van het ontslag van de heer Ph. Maystadt als Minister van Financiën, waarbij tevens de bevoegdheden met betrekking tot energie (van Di Rupo naar Poncelet) en Buitenlandse Handel (van Viseur naar Di Rupo) werden verschoven, gaf geen aanleiding tot het herzien van de werkterreinen van de leden. De heer F. Sonck bleef verder het dossier "Energie" opvolgen en mevrouw F. Chainaye bleef waarnemer namens de Minister belast met Buitenlandse handel.

Tenslotte wees de Commissie op basis van zijn huishoudelijk reglement ¹ *twee experts* aan die voor alle vergaderingen worden uitgenodigd.

De heer F. CHEMAY, Adjunct-adviseur, Ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu en secretaris van het Coördinatiecomité Internationaal Milieubeleid (CCIM).

Mevrouw N. GOUZÉE, Adviseur a.i., Federaal Planbureau en Coordinatrice Task Force Sustainable Development.

1. Later bevestigd door het KB van 1.12.1998, artikel 12, § 1 (zie bijlage 3).

2. De activiteiten van de ICDO

Naar aanleiding van de bespreking van twee, uiteindelijk niet weerhouden, amendementen die tot doel hadden de termijn van dertig maanden om het eerste plan vast te stellen, te halveren, gaf de Staatssecretaris volgende visie op de beginfase van de ICDO: "Het plan moet (immers) doordacht en realistisch zijn. Het moet gedragen worden door de departementen die het naderhand zullen moeten uitvoeren. Vooral in het begin is meer tijd nodig om een embryonale capaciteit terzake uit te werken. Bovendien moet de Interdepartementale Commissie - die nu slechts op papier bestaat - worden opgestart. Tenslotte gaat het federale rapport verder dan het klassieke milieubeleid. Departementen als Landbouw bijvoorbeeld zullen bij het duurzame ontwikkelingsdenken betrokken moeten worden en daar is - vooral in de aanvangsfase - tijd voor nodig".¹

Tijdens de eerste zestien maanden van onze werking legde de ICDO effectief nadruk op het uitwerken van een embryonale capaciteit: het inventariseren van bestaande activiteiten en het ontwikkelen van een duurzame ontwikkelingsdenken. De opgedane ervaring wijst erop dat zelfs de door de wet voorziene dertig maanden om het eerste plan op te stellen, ruim onvoldoende zijn om een fundamentele ommekeer in het denken te verwezenlijken.

2.1. VERGADERITME EN AANWEZIGHEDEN

In de loop van 1997-1998 vergaderde de ICDO dertien maal: in 1997 op 11 september (installatievergadering), 13 oktober en 3 november; in 1998 op 12 januari, 9 maart, 25 mei, 26 juni, 26 oktober, 9, 16, 23 en 30 november en 7 december.

Ook het bureau vergaderde een gelijk aantal keren. De bureauvergaderingen gingen door op 2 en 22 september, 15 oktober, 7 november, 16 december 1997 en op 16 februari, 14 april, 8 en 18 juni, 13 juli, 2 september, 21 oktober en 1 december 1998.

De bureauvergaderingen waren bijna uitsluitend gericht op het voorbereiden en opvolgen van de algemene vergaderingen en de agendapunten vallen dan ook grotendeels samen met deze van de algemene vergaderingen. Er zal in wat volgt dan ook weinig expliciete aandacht aan besteed worden.

De afwezigheid van algemene vergaderingen van juli tot oktober 1998 laat zich vooral verklaren door de tijd die nodig was en verleend werd aan de leden voor de invulling van de inventarisatiefiches (zie 2.4).

1. 834/7 - 96/97 op cit. p. 16 en 17.

TABEL 1 - Aanwezigheden^a op de algemene vergaderingen 1997 - 1998^b

Vergadering	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
E. Deloof	x	x	x	x	x	x	x	x	v	x	x	x	x
N. Henry	x	x	x	x	x	v	x	x	x	x	x	v	x
K. Panneels/ L. Timmermans ^c	x	x	v	x	x	x	x	v	x	x	x	x	x
J. Verschooten	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
J. Carmeliet	v	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
J. De Beenhouwer	x	x	x	x	x	x	x	x	x	v	v	x	x
D. De Brucq	x	x	x	x	x	x	x	x	v	v	v	x	x
M. De Ridder	x	x	x	x	x	v	x	x	v	v	v	x	x
Ch. De Veth	x	x	x	v	x	v	v	x	x	x	x	x	x
P. Drogart	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
R. Du Chau	x	-	v	v	v	-	-	-	v	-	-	-	-
M. Gedopt	-	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
I. Pittevis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
F. Sonck	x	x	x	x	x	x	x	v	v	x	x	x	x
P. Tielemans	x	x	v	x	v	x	x	x	x	x	x	x	x
J. Van Overbeke	x	x	x	v	x	x	x	x	x	x	x	x	x
I. Verbeke	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
M. Verlinden/ P. Maes ^c	x	v	v	v	v	v	v	x	v	x	v	v	x
F. Chainaye	x	x	x	x	v	x	x	v	v	v	v	v	x
Brussels Gewest	-	v	v	-	-	-	v	v	v	-	-	-	v
Vlaams Gewest	v	x	v	x	v	x	v	v	v	v	v	v	v
Waals Gewest	x	x	x	v	v	v	v	x	-	v	v	-	v
Franse Gemeenschap	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vlaamse Gemeenschap	x	-	v	x	v	x	-	v	-	v	v	v	v
Duitstalige Gemeenschap	v	x	x	-	v	x	-	v	v	v	v	v	v

a. x: aanwezig; v: verontschuldigd; -: afwezig zonder bericht

b. Het lid of zijn plaatsvervanger, volgens KB 1/12/1998, artikel 2 §1 (zie bijlage 3)

c. KB van 9/12/1998 - bijlage 2

Nadat op de derde vergadering alle leden akkoord gingen met de opname van mevrouw N. Gouzée en de heer F. Chemay als experts, woonden ook zij stelselmatig de vergaderingen bij. In de loop van 1998 werden ook systematisch leden van de Task Force Sustainable Development van het Federaal Planbureau voorgesteld en als waarnemer uitgenodigd in functie van de agenda.

Tenslotte is het belangrijk erop te wijzen dat de Regeringsleden effectief hogere ambtenaren aangewezen hebben om zich binnen de Commissie te vertegenwoordigen. Deze praktijk is in het kader van een langetermijnstrategie zeer nuttig. Het leidt anderzijds tot opmerkelijke resultaten: zo vinden we vandaag in de Commissie drie ambtenaren afkomstig van het Ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu, weliswaar als vertegenwoordigers van drie verschillende regeringsleden (de Staatssecretaris voor Leefmilieu, de Minister van Sociale Zaken en de Minister van Volksgezondheid). Anderzijds is er binnen de Commissie bijvoorbeeld geen vertegenwoordiger van specifieke korpsen zoals de Rijkswacht of de magistratuur, gezien de Minister van Binnenlandse Zaken en de Minister van Justitie vertegenwoordigd worden door een ambtenaar uit hun respectievelijke administraties.

We stellen eveneens vast dat leden, mede door dit dubbele mandaat, enerzijds vertegenwoordiger van een regeringslid, anderzijds hoge ambtenaar van een ministerie, soms een andere invulling geven aan hun mandaat. Sommigen plegen regelmatig overleg met de secretaris-generaal of de directieraad, anderen onderhouden nauwe contacten met het kabinet. Het lijkt de Commissie dan ook noodzakelijk om binnen het kader van haar werkzaamheden rond het eerste federaal plan in de loop van 1999 contact op te nemen zowel met de verschillende secretarissen-generaal van de ministeries (eventueel via het college van secretarissen-generaal) als met de nieuwe Regering die in de loop van de tweede jaarhelft zal aantreden.

2.2. DE START: 1997

De Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling werd door de heer J. Peeters, Staatssecretaris bevoegd voor onder meer Leefmilieu, officieel geïnstalleerd op 11 september 1997.

Na een toelichting van de Staatssecretaris bij de wet van 5 mei 1997 en de specifieke rol van de ICDO binnen dit kader, werd de eerste vergadering vooral gebruikt om kennis te maken en regelingen te treffen voor de start van onze werkzaamheden. Tevens werd een eerste pakket basisinformatie verstrekt (een aantal documenten rond Agenda 21 en enkele publicaties van onder meer het Federaal Planbureau met betrekking tot duurzame ontwikkeling).

De twee volgende vergaderingen werden vooral gebruikt voor informatiedoorstroming. Op 13/10 kregen alle leden het Vlaamse milieubeleidsplan 1997-2001 (Minaplan 2) en het "Plan d'Environnement pour le Développement durable en Région wallone 1995". Ook later werden meermaals documenten ter info aan de leden bezorgd. Op 3/11 werden andere, reeds bestaande, nationale (federaal + Gewesten en Gemeenschappen) interdepartementale werkgroepen werkzaam op het terrein van duurzame ontwikkeling voorgesteld aan de leden. Het betroffen begeleidingsgroepen binnen DWTC, het coördinatiecomité internationaal milieubeleid (CCIM) bij Leefmilieu en de coördinatiegroepen in de schoot van Buitenlandse Zaken (P11 - Europa, P62 - Leefmilieu en Duurzame ontwikkeling).

2.3. VAN HUISHOUDELIJK REGLEMENT TOT KONINKLIJK BESLUIT

Tijdens deze vergaderingen werd door het Bureau eveneens een ontwerp van huishoudelijk reglement voorgelegd. Gezien de wet met betrekking tot de werkingsregels verwees naar een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit, was het de bedoeling om met dit huishoudelijk reglement een eerste basis voor samenwerking te leggen in afwachting van dit KB. Terzelfdertijd bezorgde deze bespreking ons de gelegenheid om een aantal regels af te spreken, die later eventueel in het KB konden opgenomen worden. Belangrijke aandachtspunten binnen de ICDO-discussie waren: het voorzien van plaatsvervangers (om bij afwezigheid van het lid toch een continuïteit te kunnen verzekeren); het aantrekken van experts (om zo ook de coördinatie met andere belangrijke, federale commissies en groepen op een vlotte wijze te kunnen verzekeren); de wijze van besluitvorming (er wordt gestreefd naar consensus en alleen wanneer deze onmogelijk is, wordt beslist bij meerderheid; de meerderheid van de leden dient aanwezig te zijn om geldig te kunnen beslissen; er kan in principe alleen over een bepaalde materie

beslist worden in aanwezigheid van de vertegenwoordiger van de bevoegde minister).

Tijdens het voorjaar 1998 werd de discussie rond het huishoudelijk reglement hernomen en werd gezocht naar een invulling van de samenwerking met het Federaal Planbureau. Vooreerst werd hierbij dieper ingegaan op de inhoudelijke samenwerking met de, toen nieuw binnen het Federaal Planbureau opgerichte Task Force Sustainable Development (TFSD) onder meer bij het opstellen van het twejaarlijks federaal rapport (een verantwoordelijkheid van het Federaal Planbureau) en het uitschrijven van het ontwerp van het vierjaarlijks federaal plan (een verantwoordelijkheid van de ICDO). Maar ook het budgettaire aspect kwam aan bod. De wet van 5 mei 1997 voorziet immers geen enkele structurele financiering, noch voor de nieuwe taken die erin voorzien worden voor het Federale Planbureau, noch voor de ICDO die als nieuwe instelling wordt opgericht. Gezien de wet bepaalt dat de vertegenwoordiger van het Federaal Planbureau het secretariaat van de Commissie en het bureau waarneemt, verzekert deze instelling het opstellen en vertalen van verslagen, het verzenden van uitnodigingen en documenten, het terbeschikkingstellen van vergaderruimtes, enz. binnen haar begroting.

Vanaf 1997 werden door het Federaal Planbureau weliswaar bijkomende kredieten aangevraagd om de TFSD op te richten en het secretariaat van de Commissie te verzekeren. Een deel van deze middelen werd effectief ook toegekend. Ze werden evenwel quasi volledig opgeslorpt door de aanwerving van zes contractuele onderzoekers met uiteenlopende wetenschappelijke opleidingen die samen met drie ervaren leden van het Federaal Planbureau en drie contractuele, administratieve krachten de TFSD vormden. Rekening houdend met de werkingskosten van een dergelijke cel, de kosten verbonden aan het publiceren en verspreiden van het federale rapport, de middelen nodig voor het publiceren en verspreiden van het voorontwerp van federaal plan, de organisatie en opvolging van de raadpleging met betrekking tot dit voorontwerp, het noodzakelijke tweetalige karakter van alle teksten, met dikwijls nog de wenselijkheid van een Engels- en Duitstalige synthese, enz. is het evenwel duidelijk dat de toegekende middelen niet het kritische niveau bereiken dat nodig is om deze opdrachten naar behoren in te vullen. Het is in de huidige omstandigheden dan ook voor de ICDO onmogelijk om een aantal initiatieven met betrekking tot bv. sensibilisering van overheidsdiensten of het organiseren van studiedagen of colloquia zelfs maar te overwegen.

Uiteindelijk keurde de Regering in het najaar 1998 een koninklijk besluit goed tot vaststelling van de algemene regels betreffende de organisatie en de werking van de Interdepartementale Commissie Duurzame ontwikkeling (zie KB van 1/12/1998 - bijlage 3). Het voorheen in de ICDO goedgekeurde huishoudelijk reglement stond hiervoor in belangrijke mate model.

2.4. EEN BEGIN-INVENTARIS VAN BEVOEGDHEDEN EN ACTIVITEITEN

Tijdens de eerste vergadering werd aan alle leden gevraagd een fiche in te vullen met alle bevoegdheden van het regeringslid dat men vertegenwoordigt, die aansluiten bij de problematiek van duurzame ontwikkeling.

Onder meer op basis van deze fiches stelden de heer F. Chemay en de diensten van het Leefmilieu tijdens de volgende maanden een ontwerptabel op waarbin-

nen voor elk hoofdstuk van Agenda 21 de betrokkenheid, zowel op nationaal als internationaal vlak, van de diverse federale departementen werd weergegeven. De tabel gaf via de toekenning van een aantal kruisjes (1 tot 3) eveneens het relatieve belang van deze betrokkenheid weer. In bijlage bij de tabel werd deze betrokkenheid dan inhoudelijk ingevuld. Deze tabel maakte tijdens het voorjaar van 1998 het voorwerp uit van meerdere opmerkingen en discussies en vormde uiteindelijk de basis voor een ruime inventarisatie-oefening waartoe midden 1998 werd besloten. Hierbij werd door de leden voor elke betrokkenheid van hun departement/hun minister een fiche opgesteld met:

1. de naam van de betrokken dienst, instelling;
2. een beschrijving van
 - de bevoegdheid/betrokkenheid,
 - de concrete ondernomen acties,
 - en, waar mogelijk, de hieraan bestede middelen.
3. situering van deze betrokkenheid, acties en middelen binnen het geheel van opdrachten, activiteiten en middelen van de dienst;
4. vermelding van de in dit verband reeds bestaande samenwerkingsvormen (met wie en hoe);
5. eventueel sinds 1992 opgetreden evoluties (aansluitend op de Rio-conferentie 1992).

Deze inventaris had een drievoudig doel: 1. de leden van de ICDO nuttige elementen verstrekken voor hun eerste rapport; 2. de TFSD van het Federaal Planbureau elementen verschaffen voor een analyse van het beleid in het kader van het eerste federaal rapport; 3. een begininventaris verstrekken aan de ICDO met betrekking tot het bestaande, wat onder meer ook dienstig is voor de opstelling van het eerste federaal plan.

Het resultaat van deze oefening was zeker positief. 16 van de 17 leden stuurden fiches in en namen op een constructieve wijze deel aan het debat. Het enige lid dat totaal niet reageerde was de vertegenwoordiger van de Minister van Begroting (die ook afwezig bleef na de eerste vergadering, zie hoger tabel 1).

Tijdens het najaar 1998 werden vier volledige vergaderingen specifiek gewijd aan de bespreking van deze fiches, samengebundeld per blok (gezagsdepartementen, sociale departementen, internationale departementen en ecole-economische departementen). Hierbij werden de fiches per departement kort ingeleid door het betrokken lid, gevolgd door een algemene discussieronde en een bespreking per departement. De ICDO vroeg hierbij expliciet de medewerking van de TFSD, waarvan de leden actief deelnamen aan iedere bespreking. Op de algemene vergadering begin december werd deze inventarisatie voorlopig afgerond met een globale discussie waarbij de drie algemene uitdagingen, die in deel 3. voorgesteld worden, geïdentificeerd en besproken werden. Er werd toen beslist deze inventarisatie-oefening tijdens de volgende maanden zeker voort te zetten en te verfijnen. Zodra het ontwerp van het eerste federaal plan afgesloten wordt, zal de Commissie deze inventaris en fiches opnieuw ter hand nemen. Op dat ogenblik zal tevens onderzocht worden hoe we deze informatie op een zinvolle manier kunnen verspreiden en gebruiken om een grotere betrokkenheid van de openbare diensten te bekomen.

2.5. WERKGROEPEN

Op de vergadering van 12 januari 1998 werd op voorstel van het bureau, een akkoord bereikt om eventueel rond vier thema's werkgroepen op te starten. Deze vier thema's betroffen: armoedebestrijding, atmosfeer, geldstromen Noord-Zuid en milieuzorg ("greening") binnen de overheidsdiensten.

De keuze van deze thema's sloot onder meer aan bij enerzijds de bekommernis om de vier grote deelterreinen van Agenda 21 te bestrijken en anderzijds toch ook te starten met domeinen waarop een zekere expertise voorhanden was. De in de Memorie van Toelichting aangekondigde werkgroepen "wetenschappelijke aspecten" en "internationale aspecten"¹ werden in afwachting van een meer concrete invulling uitgesteld.

Op deze vergadering namen enkele leden de taak op zich om het terrein van deze werkgroepen te gaan verkennen. Het leek de ICDO immers niet wenselijk eigen activiteiten op te starten indien zou blijken dat er reeds andere gelijkaardige initiatieven genomen waren op deze terreinen.

Tijdens de vergadering van 9 maart werd effectief een werkgroep "atmosfeer" onder het voorzitterschap van de heer F. Sonck (Economische Zaken) opgericht. Het secretariaat hiervan wordt verzorgd door de diensten van het Leefmilieu. Een eindrapport van deze werkgroep werd onder meer in het kader van het voorontwerp van federaal plan begin 1999 voorgelegd aan het bureau en voor bespreking doorgezonden aan alle ICDO-leden.

Met betrekking tot milieuzorg werd een stuurgroep opgericht onder voorzitterschap van de heer P. Drogart (Ambtenarenzaken). Deze groep nam onder meer het initiatief om de verschillende federale departementen te ondervragen over initiatieven en praktijken inzake milieuvriendelijk beheer. De werkgroep legde op 25 mei 1998 een eerste tussentijds rapport neer, dat het zeer uiteenlopende karakter van bestaande acties benadrukte en wees op de noodzaak voor een betere omkadering hiervan. Ondertussen werkt de groep aan (budgettaire) greening-scenario's in het kader van de voorbereiding van het federaal plan en wacht ze op het afsluiten van het lopende pilootproject om bij een eventuele beslissing van de regering ten gunste van een veralgemening van het project, klaar te staan met voorstellen.

Met betrekking tot "armoedebestrijding" bracht mevrouw D. De Brucq (Sociale Zaken) verslag uit over de vele overlegstructuren die op dit vlak reeds werkzaam zijn. De ICDO besliste af te zien van de oprichting van een eigen werkgroep; wel zal regelmatig verslag uitgebracht worden van het werk dat terzake door anderen wordt geleverd.

Met betrekking tot "de geldstromen Noord-Zuid" bood de heer K. Panneels (ABOS) aan om eerst zelf een discussiedocument op te stellen, op basis waarvan de ICDO dan later kon beslissen al dan niet een werkgroep samen te stellen. Dit document werd op 29/6/1998 voorgelegd aan de Commissie. De Commissie besliste onder meer in het kader van de aan de gang zijnde herstructurering van het ABOS, de oprichting van een werkgroep uit te stellen.

1. zie hoofdstuk 1, p. 4.

2.6. DRAAISCHIJF VAN INFORMATIE

Er werd door het secretariaat geprobeerd om tijdens de aanlooperperiode binnen de ICDO een ver-werk-bare hoeveelheid informatie aan de leden te bezorgen. Publicaties rond Agenda 21, verslagen van de Kyoto-conferentie, Belgische mededelingen in het kader van CSD of het biodiversiteitsverdrag, het Vlaamse en Waalse milieubeleidsplan, het vooruitgangsrappport armoedebestrijding, de milieubeleidsevaluatie van België door de OESO,..., kwamen in dit kader aan bod.

Daarnaast werd regelmatig aan anderen de kans gegeven om hun werking te komen toelichten. Op de tweede vergadering kwamen zo de coördinatiegroepen die met betrekking tot (aspecten van) duurzame ontwikkeling werkzaam zijn bij DWTC, Leefmilieu en Buitenlandse Zaken aan bod.

Op 9 maart 1998 gaf mevrouw Smeets toelichting bij het pilootproject "milieubeheer" van het ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu. Op 25 mei 1998 stelde de TFSD een ontwerp van structuur van het eerste federale rapport voor.

Op dezelfde vergadering werd de eerste Belgische mededeling biodiversiteit besproken, evenals een voorlopige versie van de conclusies en aanbevelingen van het OESO-rapport met betrekking tot de milieubeleidsevaluatie.

Op 26 oktober 1998 kreeg DWTC de mogelijkheid om haar plannen aangaande een metadatabank in verband met duurzame ontwikkeling toe te lichten.

In het kader van deze informatie-uitwisseling en -doorstroming werd eveneens een bespreking gewijd aan het samenwerkingsprotocol met de verschillende ministeries dat door de wet in het vooruitzicht wordt gesteld¹. De Commissie besliste evenwel om de concrete inhoudelijke invulling van dit protocol uit te stellen tot ze enige ervaring opgedaan had met betrekking tot zowel de rapporten van de leden als het opstellen van een federaal plan. Men wou ook hier vermijden om te snel en te theoretisch tewerk te gaan en eerst de concrete vragen en problemen afwachten vooraleer hierop een antwoord te formuleren.

2.7. DE EERSTE RAPPORTEN VAN DE LEDEN

Zoals in hoofdstuk 1 met betrekking tot de wet van 5 mei 1997 werd beklemtoond, wordt van de ICDO-leden een jaarlijks rapport verwacht "over het beleid inzake duurzame ontwikkeling en over de uitvoering van het plan in de federale administraties en publieke instellingen die zij vertegenwoordigen" (art. 16 van de wet). Bovendien heeft de Commissie onder meer: "het coördineren van de jaarlijkse rapporten van de vertegenwoordigers van de federale regering..." (art. 17, 3° van de wet) als opdracht.

Gezien voor 1998 geen federaal plan beschikbaar is, vroeg de ICDO haar leden op basis van de hogervermelde inventarisatiefiches (zie 2.4) een kort synthesesdocument op te stellen als eerste rapport, met hierin:

een algemene inleiding waarin de band tussen het ministerie en DO in het algemeen en eventueel de grote deelthema's van Agenda 21 (sociale en economische dimensies, behoud en beheer van hulpbronnen voor ontwikkeling,

1. zie hoofdstuk 1, p. 3.

de versterking van de rol van belangrijke groepen en middelen ter implementatie) zou gesitueerd worden;

een beschrijving van de belangrijkste kerntaken, prioriteiten, acties en de evoluties op dit vlak ('92-'98);

waar mogelijk, ook reeds een identificatie van

- departementale en interdepartementale structuren dienstig voor duurzame ontwikkeling,
- internationale engagementen en verbintenissen van België.

Er werd eveneens beslist deze rapporten als dusdanig, onder de verantwoordelijkheid van de individuele leden, toe te voegen aan het eerste jaarrapport van de ICDO.

2.8. HET EERSTE FEDERAAL PLAN

Van bij de aanvang werd aandacht besteed aan de wijze waarop de Commissie oriëntaties zou geven aan de TFSD in het kader van de voorbereiding van het eerste voorontwerp van federaal plan.

In een eerste fase werd prioriteit verleend aan de inventarisatie van wat reeds gebeurde. Terzelfdertijd werd echter beslist dat de inventarisfiches (zie 2.4) idealiter zouden aangevuld moeten worden met plannota's. Bij de ondervraging van de verschillende diensten naar hun activiteiten uit het verleden zou eveneens de vraag gesteld worden welke plannen of intenties men heeft voor de toekomst en welke middelen en samenwerkingsverbanden hiervoor "normaal" noodzakelijk en wenselijk zouden zijn.

In tegenstelling tot de zeer goede respons die bekomen werd voor de inventarisatie van het verleden, was de oogst aan plannen en intenties voor de toekomst relatief teleurstellend. Hiervoor kunnen zeker meerdere verklarende factoren ingeroepen worden, waarvan enkele trouwens in het volgende hoofdstuk als uitdagingen worden uitgewerkt. Vooreerst is het duidelijk dat binnen de meeste departementen het duurzame ontwikkeling-denken zeker nog niet geïntegreerd werd binnen de activiteiten (zie verder 3.1). Vervolgens kennen de meeste departementen geen traditie op het vlak van beleidsvoorbereiding, noch op het vlak van planning. Voor het eerste fenomeen volstaat het vermoedelijk te verwijzen naar de traditionele taakverdeling tussen kabinetten en ministeries in ons land (zie verder 3.2). Met betrekking tot het ontbreken van termijnplanning kan ook gewezen worden op het zeer nauwe budgettaire keurslijf, waarbinnen de meeste ministeries zich ondertussen reeds vele jaren bewegen. Elk initiatief vanuit een ministerie, dat vergezeld gaat van de vraag naar nieuwe, bijkomende budgettaire middelen wordt traditioneel afgewezen en onmiddellijk teruggedraaid met de vraag voorstellen te doen om deze middelen elders binnen de werking van het departement vrij te maken. Principieel is deze praktijk in de context van de noodzakelijke sanering van de overheidsfinanciën zeker gerechtvaardigd. In de praktijk leidt dit spijtig genoeg op termijn onvermijdelijk tot een vorm van immobilisme. Men mag ook niet vergeten dat dit het eerste federale plan is en dat ook in de ons omringende landen plannen inzake duurzame ontwikkeling relatief schaars zijn. Het ontbreekt met andere woorden aan goede voorbeelden waarop men verder kan bouwen. Tenslotte hebben de meeste ICDO-leden ook nog erg veel

andere opdrachten en taken in te vullen. De tijd die nodig is om dit nieuwe project te ondernemen ontbreekt hen dikwijls gewoon (zie 3.3).

Het aanreiken van oriëntaties voor en het opstellen van een eerste voorontwerp van federaal plan behoort zeker tot de topprioriteiten van de ICDO-werking voor 1999 en zal dus onverminderd dienen voorgezet te worden. Het is evenwel nu reeds duidelijk dat om meerdere redenen, de door de wet vooropgestelde timing voor de totstandkoming van het eerste federale plan duurzame ontwikkeling, onmogelijk zal kunnen gerespecteerd worden.

3. Uitdagingen

Tijdens haar vergadering van december '98 heeft de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling een drietal uitdagingen geïdentificeerd die zowel binnen haar werking tijdens de eerstvolgende jaren als in het eerste federaal plan een centrale rol zullen innemen.

3.1. DUURZAME ONTWIKKELING ONTBREEKT NOG TE DIKWIJLS ALS GLOBAAL KADER

Het begrip duurzame ontwikkeling is voor vele ambtenaren niet langer een onbekende. Toch ontbreekt in vele gevallen nog de band tussen dit begrip en het concrete werk dat men onderneemt. Deze band is ook niet altijd vanzelfsprekend. Enerzijds kreeg het begrip "duurzame ontwikkeling" tot nu toe vooral binnen internationale organisaties een invulling op wereldvlak en is het bv. duidelijk dat armoedebestrijding of duurzame consumptiepatronen in België een gans andere, concrete invulling dienen te krijgen dan in derde wereldlanden. Anderzijds werden in België historisch ook erg veel beleidsdomeinen ontwikkeld, los van een DO-aanpak en laten deze zich vandaag niet gemakkelijk globaal herdenken binnen dit nieuwe kader¹. Uit onze eerste inventarisatie-oefening blijkt eveneens dat duurzame ontwikkeling nog teveel herleid wordt tot leefmilieuaspecten. Hierbij wordt meestal voorbijgegaan aan de nood om sociale en economische ontwikkeling en leefmilieuaspecten op een gelijkwaardige wijze te integreren.

Een belangrijke, prioritaire opdracht voor de komende jaren ligt dus zeker in het verder informeren en sensibiliseren van de ambtenaren. Bovendien dient, mede door de federale rapporten en plannen, een concrete Belgische invulling gegeven te worden aan het begrip duurzame ontwikkeling.

3.2. EEN ROL VOOR MINISTERIES BINNEN DE BELEIDSVOORBEREIDING

De basistaken van de ICDO liggen enerzijds in het opstellen van het (voor)ontwerp van federaal plan, anderzijds in het opvolgen van de uitvoering van dit plan. Bij onze eerste inventarisatie-oefening bleek dat de meeste diensten niet echt toekomstplannen koesteren. Deze vaststelling is niet echt verwonderlijk, gezien de taakverdeling die tijdens de voorbije decennia het beleidsmilieu kenmerkte. Beleid wordt hierbinnen traditioneel uitgedacht en krijgt vorm op het niveau van de Regering, de kabinetten en de wetgevende Kamers, waar niet alleen beslist wordt wat, maar tevens ook hoe dit moet gebeuren. Ambtenaren worden hier zeker niet altijd bij betrokken of zelfs maar gehoord. Hun taak bestond erin wat elders beslist werd uit te voeren. Het is duidelijk dat de laatste jaren zowel omwille van de groeiende complexiteit van de materies als in het kader van een meer dynamisch beheer, waarbinnen responsabilisering een sleutelbegrip vormt, regelmatig initiatieven werden genomen die een veel actievere rol aan de administratie toekennen. Er ontwikkelt zich een meer actieve dialoog tussen regering en administraties; ambtenaren worden ook meer en meer gehoord binnen parlementaire commissies. Er ontstaat met andere woorden een

1. Denken we bijvoorbeeld maar aan de sociale zekerheid, zoals die in ons land vorm kreeg als mengvorm van solidariteit en verzekering en de plaats die deze binnen een DO-perspectief kan krijgen (met betrekking tot armoedebestrijding, intergenerationale en internationale solidariteit,...).

nieuwe praktijk waarbij de regering en de wetgevende kamers weliswaar hun politieke beslissingsmacht/verantwoordelijkheid, eigen aan een democratisch stelsel volledig behouden, maar terzelfdertijd de ambtenaren een actieve rol toegewezen krijgen. Deze initiatieven zijn nog relatief jong en zeker niet algemeen verspreid. Ze volstaan voorlopig dan ook zeker niet om fundamenteel met het oude vertrouwde beeld van een “zwijgende, uitvoerende” administratie te breken. Integendeel, ze creëren vandaag onzekerheid doordat nieuwe en oude regels naast mekaar gehanteerd worden.

De nieuwe praktijk past volledig binnen het kader van duurzame ontwikkeling, waar zeer veel aandacht verleend wordt aan de participatie van alle betrokken maatschappelijke groepen, zodat maximaal alle aanwezige expertise kan gevaloriseerd worden en elke maatregel ook door een zo groot mogelijke groep wordt ondersteund. Ook de administraties kunnen hierbinnen een belangrijke taak vervullen en dienen een duidelijke rol ten aanzien van het beleid toegewezen te krijgen.

Ook hier ligt een zeer grote uitdaging voor de ICDO, die vanuit een langetermijnvisie, eigen aan duurzame ontwikkeling, met de verschillende administraties op zoek moet gaan naar een ambitieus, maar realistisch en coherent voorstel voor een duurzaam ontwikkelingsbeleid. Het is duidelijk dat de ICDO met het opstellen van het voorontwerp van plan, het organiseren van de raadpleging over dit voorontwerp en het verwerken van de adviezen om te komen tot een ontwerp van plan, taken toegewezen krijgt die traditioneel het bevoegdheidspakket van Belgische ambtenaren ruimschoots overschrijden. Het is even duidelijk dat meerdere leden zich hierbij eerder onwennig voelen. Deze nieuwe relatie tussen regering en administratie zal tijdens de volgende jaren dan ook effectief een concrete inhoud dienen te krijgen.

3.3. OVERLEG EN COÖRDINATIE ZIJN VOLWAARDIGE TAKEN

De horizontale integratie van de verschillende beleidsonderdelen die vanuit duurzame ontwikkeling wenselijk en nodig is, vraagt meestal een interdisciplinair en/of interdepartementaal optreden. Het vergt een wederzijdse interesse en een betrokkenheid die slechts kan groeien vanuit een concrete samenwerking, ondersteund door overleg en coördinatie¹. De ICDO krijgt door de wet een belangrijke taak toegewezen op het vlak van informatiedoorstroming, overleg en coördinatie. Deze taak kan evenwel slechts op een behoorlijke manier ingevuld worden wanneer de leden binnen hun departement kunnen terugvallen op een netwerk, waaraan ze informatie kunnen onttrekken en waaraan ze ook informatie kunnen doorgeven. Dit vergt, naast een institutionele aanpak (bv. de oprichting van een DO-cel per ministerie), echter zeker ook tijd: tijd om vergaderingen voor te bereiden, bij te wonen en op te volgen. Dit zijn dus ook geen opdrachten die men zomaar bovenop of naast alle reeds bestaande taken waarneemt. Er wordt reeds zeer veel vergaderd en we moeten ook binnen de ICDO vaststellen dat vele leden er van bij het begin op aandrongen om het vergaderritme ernstig te beperken. Tijdsgebrek leidt er anders immers toe dat vergaderingen slecht voorbereid en opgevolgd worden, dat de tijd ontbreekt om een efficiënt netwerk uit te bouwen binnen het ministerie,....

1. Het is belangrijk in dit verband eveneens de nadruk te leggen op het belang van het internationale luik binnen de ganse DO-problematiek. (Zie onder meer het rapport van de vertegenwoordiger van de Minister van Buitenlandse Zaken).

Het lijkt voor een efficiënte werking van de ICDO dan ook belangrijk dat de leden binnen hun takenpakket in hun ministerie de nodige ruimte krijgen om dit mandaat naar behoren te kunnen invullen. Om overleg en coördinatie op een efficiënte wijze in te vullen is een goede omkadering en voldoende tijd wenselijk en noodzakelijk. Er moet dus zeker voldoende ruimte vrijgemaakt worden om deze omkadering tijdens de volgende maanden en jaren uit te bouwen.

Bijlagen

Bijlage 1

De wet van 5 mei 1997 betreffende de coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling (BS 18/6/1997),

Bijlage 2.1

KB's van 8 augustus 1997 tot benoeming van de leden van de ICDO (BS 29/8/1997)

Bijlage 2.2

KB's van 9 december 1998 tot ontslag en benoeming van twee leden van de ICDO (BS 22/12/1998),

Bijlage 3

KB van 1 december 1998 tot vaststelling van de algemene regels betreffende de organisatie en de werking van de ICDO (BS 22/12/1998).

BIJLAGE 1

5 MEI 1997 - Wet betreffende de coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling (BS 18/6/1997)

ALBERT II, Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

De Kamers hebben aangenomen en Wij bekrachtigen hetgeen volgt:

HOOFDSTUK I. - Algemene bepalingen

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2. Voor de toepassing van deze wet, wordt begrepen onder:

- 1° duurzame ontwikkeling: die ontwikkeling die gericht is op bevrediging van de noden van het heden zonder deze van de komende generaties in het gedrang te brengen, en waarvan de realisatie een veranderingsproces vergt waarin het gebruik van hulpbronnen, de bestemming van investeringen, de gerichtheid van technologische ontwikkeling en institutionele veranderingen worden afgestemd op zowel toekomstige als huidige behoeften;
- 2° Agenda 21: het actieplan, aangenomen op de Conferentie van de Verenigde Naties inzake Milieu en Ontwikkeling (Rio de Janeiro 1992), dat de huidige, dringende problemen behandelt en tevens wil trachten de wereld voor te bereiden op de uitdaging van de 21e eeuw;
- 3° Minister: de Minister of Staatssecretaris bevoegd voor leefmilieu;
- 4° Raad: de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling;
- 5° Commissie: de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling;
- 6° Federaal Planbureau: het Federaal Planbureau opgericht bij wet van 21 december 1994 houdende sociale en diverse bepalingen.

HOOFDSTUK II. - Federaal plan inzake Duurzame Ontwikkeling

Art. 3. Een federaal plan inzake duurzame ontwikkeling hierna genoemd "het plan", wordt om de vier jaar opgemaakt op basis van het federaal rapport zoals bedoeld in artikel 7. Het plan, gestructureerd volgens de indeling van Agenda 21, legt de te nemen maatregelen vast op federaal niveau met het oog op de realisatie van de doelstellingen van een duurzame ontwikkeling. Het beoogt de doeltreffendheid en de interne samenhang van het beleid in deze materie te bevorderen. Het houdt rekening met de mogelijke ontwikkelingen op lange termijn. Het plan omvat eveneens een actieplan dat modaliteiten vaststelt om het uit te voeren. Volgende punten zullen minstens worden behandeld met betrekking tot duurzame ontwikkeling:

- 1° de in de betrokken periode beoogde kwaliteit van de onderscheiden onderdelen van de samenleving;
- 2° de aanduiding van de gebieden waarin de kwaliteit van de samenleving of van een of meer onderdelen daarvan bijzondere maatregelen behoeft;
- 3° de samenhang tussen de verschillende onderdelen;
- 4° de maatregelen, de middelen en de termijnen die worden vooropgesteld om de doelstellingen te verwezenlijken, alsmede de prioriteiten die daarbij gelden;
- 5° de redelijkerwijze te verwachten financiële, economische, sociale en ecologische gevolgen van het te voeren beleid gericht op duurzame ontwikkeling.

Art. 4. 1. Het voorontwerpplan wordt voorbereid door het Federaal Planbureau op basis van de aanwijzingen van de Commissie. De Commissie legt gelijktijdig het voorontwerpplan voor aan de Wetgevende Kamers, aan de Raad, aan de regeringen van de Gewesten en de Gemeenschappen.

2. De Koning bepaalt de maatregelen om het voorontwerpplan een zo ruim mogelijke bekendheid te geven en om de bevolking erover te raadplegen.

3. In de negentig dagen volgend op de mededeling van het voorontwerpplan, deelt de Raad zijn gemotiveerd advies over het voorontwerp mee.

4. Binnen zestig dagen na het verstrijken van de in de paragraaf 3 bedoelde termijn, onderzoekt de Commissie de uitgebrachte adviezen en stelt zij het ontwerpplan op. Zij deelt het ontwerpplan mee aan de Ministerraad, evenals de adviezen.

Art. 5. 1. De Koning stelt het plan vast bij in Ministerraad overlegd besluit. Hij geeft de motieven voor het afwijken van het advies van de Raad. Het plan wordt bij uittreksel gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

2. Het plan wordt meegedeeld aan de Wetgevende Kamers, aan de Raad, aan de regeringen van de Gewesten en van de Gemeenschappen en aan alle officiële internationale instanties die een uitvloeisel zijn van of gekoppeld zijn aan de Conferentie van Rio, waaraan ons land participeert.

3. De Koning bepaalt de maatregelen om het plan een zo ruim mogelijke bekendheid te geven.

Art. 6. Een plan wordt een eerste keer vastgesteld ten laatste dertig maanden na de inwerkingtreding van deze wet. Elk nieuw plan wordt vastgesteld ten laatste drie maanden voor het verstrijken van de lopende planperiode.

HOOFDSTUK III. - Federaal rapport inzake duurzame ontwikkeling

Art. 7. Het Federaal Planbureau stelt om de twee jaar een federaal rapport inzake duurzame ontwikkeling op, hierna genoemd het rapport.

Het rapport omvat binnen het kader van duurzame ontwikkeling:

- 1° een beschrijving, een analyse en een evaluatie van de bestaande toestand in België in relatie tot de internationale ontwikkelingen;
- 2° een beschrijving, een analyse en een evaluatie van het tot dan toe gevoerde duurzaamheidsbeleid;
- 3° een beschrijving van de verwachte ontwikkeling bij ongewijzigd beleid en bij gewijzigd beleid volgens een aantal relevante scenario's.

Art. 8. Het rapport wordt medegedeeld aan de Commissie en aan de Minister die het overmaakt aan de Ministerraad, aan de Wetgevende Kamers, aan de Raad en aan de regeringen van de Gewesten en de Gemeenschappen en aan alle officiële internationale instanties die een uitvloeisel zijn van of gekoppeld zijn aan de Conferentie van Rio, waaraan ons land participeert. De Minister maakt de lijst van andere bestemmingen op en neemt maatregelen om het een zo ruim mogelijke bekendheid te geven.

Art. 9. Een rapport wordt een eerste keer opgesteld ten laatste achttien maanden na de inwerkingtreding van deze wet.

HOOFDSTUK IV. - Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling

Art. 10. Er wordt een Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling opgericht.

Art. 11. 1. Onverminderd zijn andere opdrachten bedoeld in de huidige wet, heeft de Raad als opdracht:

- a) advies te verlenen over alle maatregelen betreffende het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling, genomen of in het vooruitzicht gesteld door de federale overheid, in het bijzonder in uitvoering van de internationale verbintenissen van België;

- b) een forum te zijn waar van gedachten kan worden gewisseld over duurzame ontwikkeling;
- c) onderzoek voor te stellen op alle domeinen die verband houden met duurzame ontwikkeling;
- d) de ruimst mogelijke medewerking van de openbare en particuliere organisaties alsook de burgers op te wekken om deze doelstellingen te verwezenlijken.

2. De Raad oefent de in paragraaf 1 bedoelde opdrachten uit op eigen initiatief of op het verzoek van de Ministers of Staatssecretarissen, van de Kamer van Volksvertegenwoordigers en van de Senaat.

3. Hij kan beroep doen op administraties en publieke instellingen om hem bij te staan in het vervullen van zijn opdrachten. De Raad kan advies vragen aan iedere persoon wiens medewerking nuttig wordt geacht voor het onderzoek van sommige vragen.

4. De Raad brengt zijn advies uit binnen de drie maanden na het verzoek ertoe. In geval van hoogdringendheid kan de opdrachtgever een kortere termijn voorschrijven. Deze termijn kan evenwel niet korter zijn dan twee weken.

5. De Raad stelt een jaarlijks rapport op over zijn werkzaamheden. Het rapport wordt overgemaakt aan de Ministerraad, aan de Wetgevende Kamers en aan de parlementen en regeringen van de Gemeenschappen en Gewesten.

6. De regering geeft de motieven aan voor het eventueel afwijken van het advies van de Raad.

Art. 12. 1. De Raad is samengesteld uit:

- a) een erevoorzitter;
- b) een voorzitter;
- c) drie ondervoorzitters;
- d) zes leden als vertegenwoordigers van de niet-gouvernementele organisaties bevoegd inzake de milieubescherming, gekozen uit een dubbele lijst, voorgesteld voor de helft door de gewestelijke federaties en voor de andere helft door de in België vertegenwoordigde internationale organisaties;
- e) zes leden als vertegenwoordigers van de niet-gouvernementele organisaties bevoegd voor ontwikkelingssamenwerking, gekozen uit een dubbele lijst, voorgesteld door de federaties die als representatief erkend werden door de Koning;
- f) twee leden als vertegenwoordigers van de niet-gouvernementele organisaties die de belangen van verbruikers verdedigen, gekozen uit een dubbele lijst, voorgesteld door de representatieve organisaties ter verdediging van de verbruikers die in de Raad voor het Verbruik zetelen;
- g) zes leden die behoren tot de representatieve werknemersorganisaties gekozen uit een dubbele lijst, voorgesteld door de organisaties die in de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven zijn vertegenwoordigd;
- h) zes leden die behoren tot de representatieve werkgeversorganisaties gekozen uit een dubbele lijst voorgesteld door de in de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven vertegenwoordigde organisaties die representatief zijn voor de nijverheid, de handel, de landbouw en het ambacht;
- i) twee leden als vertegenwoordigers van de energieproducenten gekozen uit een dubbele lijst, voorgesteld door de representatieve organisaties die in het Controlecomité voor Elektriciteit en Gas zetelen;
- j) zes leden die behoren tot de wetenschappelijke milieus en, in gezamenlijk akkoord, door de Minister of Staatssecretaris bevoegd voor Leefmilieu, de Minister of Staatssecretaris bevoegd voor Ontwikkelingssamenwerking en de Minister of Staatssecretaris bevoegd voor Wetenschapsbeleid, worden voorgesteld;
- k) één vertegenwoordiger van elke Minister of Staatssecretaris;

l) elk Gewest en elke Gemeenschap worden uitgenodigd een vertegenwoordiger aan te duiden.

2. De leden bedoeld in 1, a) tot j) worden door de Koning benoemd bij een in Ministerraad overlegd besluit, voor een hernieuwbare periode van vier jaar.

3. De leden bedoeld in 1, a), k) en l), hebben een raadgevende stem.

4. Het bureau wordt gevormd door de leden bedoeld in 1, a) een erevoorzitter, b) een voorzitter en c) drie ondervoorzitters.

Art. 13. De Raad stelt zijn huishoudelijk reglement op. Dit reglement moet onder andere voorzien in een regeling betreffende:

1° de organen waardoor de raad zijn opdrachten verzekert;

2° de wijze van bijeenroeping en beraadslaging;

3° de bekendmaking van de handelingen;

4° de periodiciteit van de vergaderingen.

Dit reglement is onderworpen aan de goedkeuring van de Koning.

Art. 14. De regering stelt aan de Raad een permanent secretariaat ter beschikking, dat naast personeel met een administratieve opleiding eveneens personeel met een wetenschappelijke opleiding omvat. De regering kan voor voormeld secretariaat van de Raad onder andere een beroep doen op gespecialiseerd personeel, statutair of contractueel. De Raad wordt betrokken bij de selectie van dit personeel. Het secretariaat staat onder het gezag van het bureau.

Art. 15. De Raad beschikt over een dotatie ten laste van de federale begroting, aangerekend in gelijke delen op de kredieten van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu, de kredieten van de Diensten van de Eerste Minister en de kredieten van Ontwikkelingssamenwerking.

HOOFDSTUK V - Interdepartementale commissie duurzame ontwikkeling

Art. 16. Er wordt, onder de verantwoordelijkheid van de Minister, een Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling opgericht, samengesteld uit een vertegenwoordiger van elk lid van de federale regering, evenals een vertegenwoordiger van het Federaal Planbureau. Elke Gewestregering en Gemeenschapsregering wordt uitgenodigd eveneens een vertegenwoordiger in de Commissie aan te duiden.

Met uitzondering van de leden aangeduid door de respectieve regeringen van de Gemeenschappen en Gewesten, worden de leden van de Commissie benoemd door de Koning bij een in Ministerraad overlegd besluit. Zij worden benoemd voor een duur van vier jaar en hun mandaat is hernieuwbaar.

De vertegenwoordigers van de federale regering zijn gehouden ieder jaar een rapport uit te brengen over het beleid inzake duurzame ontwikkeling en over de uitvoering van het plan in de federale administraties en publieke instellingen die zij vertegenwoordigen.

De Minister of zijn vertegenwoordiger is van rechtswege voorzitter van de Commissie. De vertegenwoordigers van de Minister of Staatssecretaris belast met Ontwikkelingssamenwerking en de Minister of Staatssecretaris belast met Wetenschapsbeleid zijn van rechtswege ondervoorzitter van de Commissie. Het secretariaat wordt waargenomen door de vertegenwoordiger van het Federaal Planbureau. Zij vormen samen het bureau.

De Koning stelt, bij een in Ministerraad overlegd besluit, de algemene regels vast betreffende de organisatie en de werking van de Commissie, met inbegrip van de regelen van samenwerking met het Federaal Planbureau.

Art. 17. Onverminderd haar andere opdrachten bedoeld in de huidige wet, heeft de Commissie volgende opdrachten:

- 1° het geven van oriëntaties aan het Federaal Planbureau bij zijn opdrachten bedoeld in de huidige wet en het waken over de goede uitvoering;
- 2° het definiëren van de opdrachten van de federale administraties en publieke instellingen onder de vorm van een samenwerkingsprotocol waarin ten minste bepalingen worden opgenomen betreffende de methodologische referentienormen, algemene richtlijnen en uitvoeringstermijnen voor de uitvoering van de opdrachten;
- 3° het coördineren van de jaarlijkse rapporten van de vertegenwoordigers van de federale regering over het beleid inzake duurzame ontwikkeling en over de uitvoering van het plan in elke federale administratie en publieke instelling.

De Koning kan, bij een in Ministerraad overlegd besluit, elke andere opdracht betreffende duurzame ontwikkeling toevertrouwen aan de Commissie.

Art. 18. De Commissie kan één of meerdere van haar leden belasten met de uitvoering van bijzondere opdrachten en werkgroepen oprichten.

De Commissie kan zich laten bijstaan door externe experts.

Art. 19. De Commissie maakt, voor 31 maart, een jaarlijks rapport op over de werkzaamheden van het voorbije jaar.

Dit rapport wordt overgemaakt aan alle leden van de federale regering, aan de Wetgevende Kamers en aan de Raad.

HOOFDSTUK VI. - Aanpassing van de wet van 21 december 1994 houdende sociale en diverse bepalingen

Art. 20. In artikel 127 van de wet van 21 december 1994 houdende sociale en diverse bepalingen, wordt een 4 toegevoegd, luidend als volgt:

4. Het Federaal Planbureau wordt belast met het deelnemen aan de coördinatie en de uitvoering van de verschillende aspecten van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling zoals gedefinieerd door de wet van 5 mei 1997 betreffende de coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling.

Art. 21. Het koninklijk besluit van 12 oktober 1993 tot oprichting van een Nationale Raad voor Duurzame Ontwikkeling wordt opgeheven.

Kondigen deze wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel zal worden bekleed en door het Belgisch Staatsblad zal worden bekendgemaakt.

Gegeven te Brussel, 5 mei 1997.

Albert

Van Koningswege:

De Eerste Minister,
J.-L. DEHAENE

De Minister van Economie,
E. DI RUPO

De Minister van Wetenschapsbeleid,
Y. YLIEFF

De Minister van Volksgezondheid,
M. COLLA

De Minister van Sociale Zaken,
Mevr. M. DE GALAN

De Staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking,
R. MOREELS

De Staatssecretaris voor Leefmilieu,
J. PEETERS

Met 's Lands zegel gezegeld:

De Minister van Justitie,
S. DE CLERCK

BIJLAGE 2.1

8 AUGUSTUS 1997. - Koninklijk besluit tot benoeming van de leden van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling (BS 29/8/1997)

ALBERT II, Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

Gelet op de wet van 5 mei 1997 betreffende de coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling, inzonderheid artikel 16,

Op de voordracht van Onze Eerste Minister, van Onze Minister van Economie, van Onze Minister van Wetenschapsbeleid, van Onze Minister van Volksgezondheid, van Onze Minister van Sociale Zaken, van Onze Staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, van Onze Staatssecretaris voor Leefmilieu en op het advies van Onze in raad vergaderde Ministers,

Hebben Wij besloten en besluiten Wij:

Artikel 1. Als leden van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling worden benoemd:

- 1° de vertegenwoordiger van de Staatssecretaris voor Leefmilieu: de heer E. DELOOF, Secretaris-generaal, Ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu;
- 2° de vertegenwoordiger van de Minister van Wetenschapsbeleid: Mevr. N. HENRY, Attaché, Federale Diensten voor Wetenschappelijke en Culturele Aangelegenheden en de vertegenwoordiger van de Staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking de heer K. PANNEELS, Hoofd van Administratie a.i., Algemeen Bestuur voor Ontwikkelingssamenwerking;
- 3° de vertegenwoordigers van de overige leden van de federale regering: de heer J. VAN OVERBEKE, Directeur-generaal, Kanselarij van de Eerste Minister, de heer F. SONCK, Directeur-generaal, Ministerie van Economische Zaken, de heer J. DE BEENHOUWER, Eerste Adviseur, Ministerie van Binnenlandse Zaken, de heer I. PITTEVILS, Adviseur, Ministerie van Financiën, de heer R. DU CHAU, Inspecteur van Financiën, Ministerie van Financiën, Mevr. M. VERLINDEN, adjunct-adviseur, Ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu, de heer M. GEDOPT, Reizend Ambassadeur, Ministerie van Buitenlandse Zaken, de heer M. DE RIDDER, Geneesheer-arbeidsinspecteur, Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid, Mevr. D. DE BRUCQ, Adjunct-adviseur, Ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu, de heer J. CARMELIET, Directeur-generaal, Ministerie van Middenstand en Landbouw, de heer P. TIELEMANS, Adviseur-generaal, Ministerie van Verkeer en Infrastructuur, de heer Chr. de VETH, Inrichtingshoofd, Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie, de heer P. DROGART, Eerste Adviseur, Ministerie van Openbaar Ambt, de heer I. VERBEKE, Luitenant-Kolonel, Generale Staf van de Krijgsmacht.
- 4° de vertegenwoordiger van de Minister van Buitenlandse Handel, Mevr. F. CHAINAYE, Eerste Ambassade Secretaris, Ministerie van Buitenlandse Handel, als waarnemer;
- 5° de vertegenwoordiger van het Federaal Planbureau: de heer J. VERSCHOOTEN, Commissaris-adjunct.

Art. 2. Onze Eerste Minister, Onze Minister van Economie, Onze Minister van Wetenschapsbeleid, Onze Minister van Volksgezondheid, Onze Minister van Sociale Zaken, Onze Staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking en Onze Staatssecretaris voor Leefmilieu zijn ieder wat hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Châteauneuf-de-Grasse, 8 augustus 1997.

Albert

Van Koningswege:

De Eerste Minister,
J.-L. DEHAENE

De Minister van Economie,
E. DI RUPO

De Minister van Wetenschapsbeleid,
Y. YLIEFF

De Minister van Volksgezondheid,
M. COLLA

De Minister van Sociale Zaken,
Mevr. M. DE GALAN

De Staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking,
R. MOREELS

De Staatssecretaris voor Leefmilieu,
J. PEETERS

BIJLAGE 2.2

9 DECEMBER 1998. - Koninklijk besluit tot ontslag en benoeming van twee leden van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling (BS 22/12/1998)

ALBERT II, Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

Gelet op de wet van 5 mei 1997 betreffende de coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling, inzonderheid artikel 16;

Gelet op het Koninklijk besluit van 8 augustus 1997 tot benoeming van de leden van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling;

Op de voordracht van Onze Eerste Minister, van Onze Minister van Economie, van Onze Minister van Wetenschapsbeleid, van Onze Minister van Volksgezondheid, van Onze Minister van Sociale Zaken, van Onze Staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, van Onze Staatssecretaris voor Leefmilieu en op het advies van Onze in Raad vergaderde Ministers,

Hebben Wij besloten en besluiten Wij:

Artikel 1. Het koninklijk besluit van 8 augustus 1997 tot benoeming van de leden van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling wordt als volgt gewijzigd:

- 1° In artikel 1, 2° worden de woorden "de heer K. Panneels, hoofd van administratie a.i.", vervangen door de woorden "de heer L. Timmermans, diensthoofd.
- 2° In hetzelfde artikel, 3° worden de woorden "Mevr. M. Verlinden, adjunct-adviseur", vervangen door de woorden "de heer P. Maes, adviseur, a.i."

Art. 2. De heer K. Panneels, hoofd van administratie a.i., Algemeen Bestuur voor Ontwikkelingssamenwerking, wordt eervol ontslagen.

Mevr. M. Verlinden, adjunct-adviseur, Ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu wordt eervol ontslagen.

Art. 3. Onze Eerste Minister, Onze Minister van Economie, Onze Minister van Wetenschapsbeleid, Onze Minister van Volksgezondheid, Onze Minister van Sociale Zaken, Onze Staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking en Onze Staatssecretaris voor Leefmilieu zijn ieder, wat hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel, 9 december 1998.

Albert

Van Koningswege:

De Eerste Minister,
J.-L. DEHAENE

De Minister van Economie,
E. DI RUPO

De Minister van Wetenschapsbeleid,
Y. YLIEFF

De Minister van Volksgezondheid,
M. COLLA

De Minister van Sociale Zaken,
Mme M. DE GALAN

De Staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking,
R. MOREELS

De Staatssecretaris voor Leefmilieu,
J. PEETERS

BIJLAGE 3

1 DECEMBER 1998. - Koninklijk besluit tot vaststelling van de algemene regels betreffende de organisatie en de werking van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling (BS 22/12/1998)

ALBERT II, Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

Gelet op de wet van 5 mei 1997 betreffende de coördinatie van het federaal beleid inzake duurzame ontwikkeling, inzonderheid op artikel 16;

Gelet op het advies van de Inspecteur van Financiën, gegeven op 6 oktober 1998;

Gelet op het akkoord van Onze Minister van Begroting, gegeven op 13 november 1998;

Gelet op de wetten van de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, inzonderheid op artikel 3, § 1, eerste lid, vervangen door de wet van 9 augustus 1980 en gewijzigd door de wetten van 16 juni 1989, 4 juli 1989, 6 april 1995 en 4 augustus 1996;

Gelet op de dringende noodzakelijkheid wegens de omstandigheid dat de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling zo spoedig mogelijk de voorbereiding moet opstarten van het voorontwerp van het eerste federaal plan voor duurzame ontwikkeling, voorzien door de wet vóór einde juni 1999, en dat hiertoe klaarheid dient geschapen te worden met betrekking tot de algemene regels betreffende de organisatie en werking van de Commissie;

Op de voordracht van Onze Eerste Minister, van Onze Minister van Economie, van Onze Minister van Wetenschapsbeleid, van Onze Minister van Volksgezondheid, van Onze Minister van Sociale Zaken, van de Staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, van de Staatssecretaris voor Leefmilieu en op het advies van Onze in Raad vergaderde Ministers,

Hebben Wij besloten en besluiten Wij:

HOOFDSTUK I. - Definities

Artikel 1. Voor de toepassing van dit besluit wordt verstaan onder:

“de Wet”: de wet van 5 mei 1997 betreffende de coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling;

“de Commissie”: de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling, opgericht bij de Wet;

“de Minister”: de Minister of Staatssecretaris bevoegd voor Leefmilieu;

“de Voorzitter”, “de Ondervoorzitters”, “het Bureau”, “het Secretariaat” en “de leden”: de personen zoals bedoeld in artikel 16 van de Wet;

het “Federaal Plan” en het “Federaal Rapport”: het federaal plan inzake Duurzame Ontwikkeling en het federaal rapport inzake Duurzame Ontwikkeling zoals bedoeld in de hoofdstukken II en III van de Wet;

het “Federaal Planbureau”: de instelling die krachtens de Wet belast is met de opstelling van het Federaal Rapport en de voorbereiding van het Federaal Ontwerpplan en binnen dewelke de “Task Force Duurzame Ontwikkeling (TFDO)” de groep van personeelsleden is die, onder de leiding en de verantwoordelijkheid van het Federaal Planbureau, uitvoering geeft aan deze opdracht;

het “Coördinatiecomité Internationaal Milieubeleid”: het comité opgericht door het samenwerkingsakkoord van 5 april 1995 tussen de federale staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest met betrekking tot het internationaal milieubeleid.

HOOFDSTUK II. - De Commissie

Art. 2. § 1. Ieder lid wordt uitgenodigd om in overleg met het regeringslid dat hij vertegenwoordigt een plaatsvervanger aan te duiden.

§ 2. Wanneer een lid van de Commissie niet langer in staat is om zijn functie als vertegenwoordiger uit te oefenen, zal het regeringslid dat hij vertegenwoordigde, een vervanger voorstellen. In afwachting van de geëigende procedure zal deze vervanger als lid binnen de Commissie zetelen.

HOOFDSTUK III. - Het Bureau

Art. 3. § 1. De Voorzitter van de Commissie is tevens Voorzitter van het Bureau. In zijn afwezigheid verzekert één van de Ondervoorzitters het voorzitterschap.

§ 2. De coördinator van de “Task Force Duurzame Ontwikkeling” van het Federaal Planbureau wordt uitgenodigd om alle Bureauvergaderingen met raadgevende stem bij te wonen.

§ 3. De secretaris van het Coördinatiecomité Internationaal Milieubeleid wordt uitgenodigd om alle Bureauvergaderingen met raadgevende stem bij te wonen.

Art. 4. Het Bureau komt minstens drie weken voor elke algemene vergadering van de Commissie samen en telkens wanneer de Voorzitter dat noodzakelijk acht.

Art. 5. Het Bureau beslist bij consensus.

Art. 6. Het Bureau:

- bereidt de vergaderingen van de Commissie voor en verzekert de opvolging ervan;
- stelt de agenda van de Commissie op;
- doet voorstellen met betrekking tot het oprichten van werkgroepen of het toevertrouwen van de uitvoering van bijzondere opdrachten aan de leden;
- verzekert de binding tussen de werkgroepen en de Commissie;
- verzekert de binding tussen het Federaal Planbureau en de Commissie;
- legt het jaarverslag, voorbereid door het Secretariaat, ter goedkeuring voor aan de Commissie;
- duidt, op voorstel van de werkgroepen, de te contacteren externe experts aan die kunnen deelnemen aan de werkzaamheden van de werkgroepen.

Art. 7. § 1. Het Secretariaat stelt de ontwerp-verslagen op.

§ 2. De verslagen van de vergaderingen van het Bureau worden, na goedkeuring, aan de leden van de Commissie meegedeeld.

HOOFDSTUK IV. - Algemene vergaderingen van de Commissie

Art. 8. De Commissie vergadert minstens vijfmaal per jaar of telkens wanneer het Bureau het nodig acht.

Art. 9. § 1. De uitnodiging voor de vergadering wordt minstens tien kalenderdagen voor de datum van de vergadering aan de leden toegestuurd.

§ 2. Zij vermeldt de agenda en is vergezeld van de documenten die er betrekking op hebben.

Art. 10. § 1. De agenda wordt vastgelegd door het Bureau.

§ 2. Wanneer vijf leden hierom verzoeken dient een punt geagendeerd te worden op de volgende vergadering.

§ 3. Punten die niet op de agenda vermeld werden, maar dringend behandeld dienen te worden, kunnen op vraag van de Voorzitter toch behandeld worden, mits akkoord van de Commissie.

Art. 11. De voorzitter opent en sluit de vergaderingen en leidt de debatten.

In zijn afwezigheid neemt één van de Ondervoorzitters de functie van Voorzitter waar.

Art. 12. § 1. De Commissie kan zich laten bijstaan door experten, op basis van hun specifieke betrokkenheid bij de problematiek van duurzame ontwikkeling op het federale niveau.

§ 2. De Voorzitter kan externe experten uitnodigen om toelichting te geven bij een specifiek onderwerp.

Art. 13. § 1. Het Secretariaat stelt de ontwerp-verslagen op van de vergaderingen die op de volgende vergadering van de Commissie worden goedgekeurd.

§ 2. De verslagen bevatten een aanwezigheidslijst, een samenvatting van de verschillende standpunten en de besluiten voor ieder agendapunt.

Art. 14. § 1. De Commissie kan slechts geldig beslissingen nemen, indien de gewone meerderheid van haar leden aanwezig is.

§ 2. De Commissie beslist bij consensus. Bij gebrek aan consensus over het geheel of over een deel van de besluiten, beslist de Commissie bij gewone meerderheid van de aanwezige leden.

§ 3. Voor de toepassing van dit artikel wordt alleen rekening gehouden met de leden benoemd bij koninklijk besluit als vertegenwoordigers van de Federale regeringsleden en van het Federaal Planbureau en hun in artikel 2, § 1 of § 2 vermelde plaatsvervangers of vervangers.

HOOFDSTUK V. - De werkgroepen

Art. 15. De oprichting van werkgroepen, het voorzitterschap en de samenstelling ervan worden op voorstel van het Bureau beslist door de Commissie.

Art. 16. Elk lid van de Commissie kan deelnemen aan de werkzaamheden van een werkgroep of zich laten vertegenwoordigen door een ambtenaar van de federale administraties of publieke instellingen, die vallen onder de verantwoordelijkheid van het regeringslid dat hij vertegenwoordigt.

Art. 17. De voorzitters van de werkgroepen brengen de Commissie regelmatig op de hoogte van de vooruitgang van hun werkzaamheden.

Art. 18. De werkgroepen leggen, via het Bureau, hun rapporten voor aan de Commissie.

Art. 19. De voorzitter van elke werkgroep regelt in overleg met het Bureau, de wijze waarop het secretariaat van de werkgroep wordt verzekerd.

HOOFDSTUK VI. - Het Secretariaat

Art. 20. § 1. Het Secretariaat van de Commissie wordt waargenomen door de Vertegenwoordiger van het Federaal Planbureau, die zich hiervoor kan laten bijstaan door personeelsleden van het Federaal Planbureau.

§ 2. Het Secretariaat staat ten dienste van de Commissie voor het uitoefenen van haar opdrachten:

het staat in voor de praktische organisatie van de vergaderingen van de Commissie en het Bureau. Het verzendt de uitnodigingen en documenten, neemt deel aan de vergaderingen en stelt de verslagen op;

het verzamelt en verwerkt informatie over de binnen de Commissie besproken onderwerpen;

het stelt jaarlijks het ontwerp van activiteitenverslag op en verzorgt de verspreiding van het door de Commissie goedgekeurde Rapport.

HOOFDSTUK VII. - Jaarlijkse rapporten van de leden

Art. 21. § 1. Jaarlijks leggen de vertegenwoordigers van de leden van de federale regering, vóór 15 januari bij het Secretariaat, in het Nederlands en het Frans, een verslag neer over de acties die werden ondernomen met het oog op duurzame ontwikkeling en over de uitvoering van het plan in de federale administraties en openbare instellingen waarvoor het regeringslid dat zij vertegenwoordigen bevoegd is.

§ 2. De structuur van dit rapport zal door de Commissie worden vastgelegd.

HOOFDSTUK VIII. - Het activiteitenverslag

Art. 22. § 1. Het Secretariaat stelt jaarlijks vóór 31 januari een ontwerp van rapport op over de werkzaamheden van het voorbije jaar.

§ 2. Het Bureau bespreekt dit ontwerp en legt het ter goedkeuring voor aan de Commissie vóór 10 maart van het lopend jaar.

HOOFDSTUK IX. - Het Federaal Rapport

Art. 23. § 1. Het jaar, waarin een Federaal Rapport dient opgesteld te worden, legt het Federaal Planbureau ter kennisgeving aan de Commissie vóór 31 maart van het lopend jaar een ontwerp van structuur en vóór 30 september van het lopend jaar een eerste ontwerp van Federaal Rapport voor.

§ 2. Het ontwerp van structuur zal een overzicht bevatten van de thema's die binnen het rapport zullen uitgewerkt worden.

§ 3. Het eerste ontwerp van Rapport omvat een in de taal van de auteur of de auteurs uitgeschreven versie van de verschillende onderdelen van het Rapport.

HOOFDSTUK X. - Het Federaal Plan

Art. 24. Vóór 1 december van het jaar dat de opstelling van een Federaal Plan voorafgaat bezorgen de leden aan het Secretariaat een nota voor de ministeries en publieke instellingen, die zij vertegenwoordigen met voorstellen aangaande de doelstellingen, acties en middelen in het kader van Duurzame Ontwikkeling voor de volgende vijf jaren.

Art. 25. Op basis hiervan zal het Federaal Planbureau een eerste ontwerp van structuur van het voorontwerp van Federaal Plan ter goedkeuring voorleggen aan de Commissie.

Art. 26. Het Federaal Planbureau zal vervolgens een eerste versie van het voorontwerp van Federaal Plan voorleggen aan de Commissie met de verschillende onderdelen geschreven in de taal van de auteur of de auteurs.

Art. 27. Vóór 15 juni van het lopend jaar zal het Federaal Planbureau een definitief voorstel van voorontwerp van Federaal Plan in het Nederlands en het Frans ter goedkeuring voorleggen aan de Commissie.

Art. 28. § 1. Het Federaal Planbureau zal, naar aanleiding van de raadpleging van de bevolking, de hulp kunnen inroepen van derden.

§ 2. De Commissie zal na het afsluiten van de raadpleging, op basis van werkdocumenten, opgesteld door, of onder toezicht van het Federaal Planbureau, beslissen welk gevolg dient gegeven te worden aan de adviezen en opmerkingen die ten aanzien van het voorontwerp werden geformuleerd.

Art. 29. § 1. Na deze beslissingen legt het Federaal Planbureau een ontwerp van Federaal Plan ter goedkeuring voor aan de Commissie.

§ 2. Het Federaal Planbureau bezorgt gelijktijdig aan de Commissie een document aangaande alle ontvangen adviezen en opmerkingen met daarin, minstens voor het advies van de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling, een voorstel van motivering voor het al dan niet volgen ervan.

HOOFDSTUK XI. - Openbaarheid

Art. 30. § 1. Het Bureau verzekert het openbaar maken van alle informatie met betrekking tot het bestaan van de Commissie, haar werking en verwezenlijkingen.

§ 2. De Voorzitter vertegenwoordigt de Commissie. In zijn afwezigheid wordt hij vervangen door een lid van het Bureau.

§ 3. De vergaderingen van de Commissie zijn niet openbaar.

HOOFDSTUK XII. - Werkingskosten

Art. 31. § 1. Vóór 15 april stelt de Commissie jaarlijks, op voorstel van het Secretariaat, een raming van werkingskosten op voor het volgende jaar.

§ 2. Vóór 31 oktober van het lopend jaar zal de Commissie, in functie van de bekomen kredieten, eventueel haar raming van werkingskosten voor het volgende jaar aanpassen.

HOOFDSTUK XIII. - Slotbepaling

Art. 32. Onze Eerste Minister, Onze Minister van Economie, Onze Minister van Wetenschapsbeleid, Onze Minister van Volksgezondheid, Onze Minister van Sociale Zaken, de Staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking en de Staatssecretaris voor Leefmilieu, zijn, ieder wat hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel, 1 december 1998.

Albert

Van Koningswege:

De Eerste Minister,
J.-L. DEHAENE

De Minister van Economie,
E. DI RUPO

De Minister van Wetenschapsbeleid,
Y. YLIEFF

De Minister van Volksgezondheid,
M. COLLA

De Minister van Sociale Zaken,
Mevr. M. DE GALAN

De Staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking,
R. MOREELS

De Staatssecretaris voor Leefmilieu,
J. PEETERS

